

Informácia o vykonaných vládnych auditoch medzinárodných zdrojov a prehľad najzávažnejších nedostatkov identifikovaných v roku 2021

MF SR je ústredným orgánom štátnej správy, okrem iného, aj pre oblasť finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. V rámci kompetencií špecifikovaných v zákone č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého gestorom je MF SR, sekcia auditu a kontroly zabezpečuje metodické usmerňovanie a vzdelávanie v oblasti finančnej kontroly a auditu, výkon auditov, plní funkciu centrálnej harmonizačnej jednotky pre systém verejnej vnútornej kontroly a hodnotí kvalitu vykonávania finančnej kontroly a auditu.

V súlade s článkom 123 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 a na základe uznesenia vlády SR č. 519/2014 bola sekcia auditu a kontroly MF SR určená ako OA. OA v zmysle požiadaviek EK musí byť funkčne a organizačne nezávislý od RO a CO a zodpovedá za overenie riadneho fungovania systému riadenia a kontroly, výkon auditu operácií a auditu účtov. OA deklaruje svoju funkčnú a organizačnú nezávislosť v stratégii auditu, ktorá musí byť v zmysle požiadaviek EK aktualizovaná každoročne, a zároveň je každoročne prehodnocovaná zo strany EK. Z pohľadu EK je veľmi dôležité, aby bol OA silný, dôveryhodný partner, na ktorý sa EK vie spoľahnúť, a aby zachytával všetky nedostatky spôsobené nedostatočne vykonanými kontrolami zo strany RO/SO, resp. CO s cieľom zabrániť pozastaveniu platieb, resp. finančným opravám aplikovaným zo strany od EK, ktoré predstavujú krátenie finančných záväzkov EK voči SR.

MF SR, sekcia auditu a kontroly systematicky monitoruje a vyhodnocuje výsledky overovacích a konzultačných činností vládnych auditorov. Cieľom tejto ročnej správy je prostredníctvom poukázania na najzávažnejšie identifikované nedostatky informovať o stave a fungovaní systému riadenia a kontroly v roku 2021 a o rizikách identifikovaných v systéme, za účelom prijatia zo strany RO/SO vhodných opatrení na ich odstránenie, prípadne zmiernenie identifikovaných rizík za účelom adekvátneho nastavenia a efektívneho fungovania systému riadenia a kontroly EŠIF a OP potravinovej a základnej materiálnej pomoci.

Ročný plán vládnych auditov za oblasť medzinárodných zdrojov, ktorý je zo strany SAK vypracovaný každoročne a je schvaľovaný podpredsedom vlády a ministrom financií SR, bol zameraný v roku 2021 na výkon vládnych auditov prostriedkov EÚ a iných nástrojov zahraničnej finančnej pomoci. Prioritnou úlohou v oblasti medzinárodných zdrojov v roku 2021 bol:

- výkon **systémových auditov** (overenie systémov riadenia a kontroly v rámci jednotlivých OP a získanie uistenia o tom, že systémy fungujú náležite a efektívne),
- výkon **auditov operácií na náhodnej vzorke** (overenie zákonnosti a správnosti na vybranej vzorke deklarováných výdavkov),
- výkon **auditov overenia záverečnej dokumentácie** (overenie a získanie uistenia o správnosti údajov obsiahnutých v záverečnej dokumentácii RO za účelom vypracovania auditorského stanoviska),
- výkon **auditov účtov** (získanie primeraného uistenia o úplnosti, presnosti a pravdivosti súm deklarováných v Účtoch).

Ďalšou dôležitou úlohou bolo, na základe požiadaviek legislatívy EÚ a identifikovaných finančných nedostatkov, stanovenie celkovej miery chybovosti, resp. zostatkovej miery chybovosti¹ jednotlivých operačných programov za 7. účtovný rok (deklarované výdavky na EK od 01. 07. 2020 do 30. 06. 2021).

V roku 2021 bolo v rámci operačných programov EŠIF a OP potravinovej a základnej materiálnej pomoci naplánovaných a vykonaných spolu 41 vládnych auditov. V rámci auditov operácií (náhodná vzorka) bolo overených celkovo 237 projektov v rozsahu 280 ŽoP prijimateľov pomoci z prostriedkov EÚ. Celková suma deklarováných výdavkov počas 7. účtovného roka (z ktorých OA vybral náhodnú vzorku), v rámci operačných programov EŠIF a OP potravinovej a základnej materiálnej pomoci, predstavovala hodnotu 2 845 180 053,51 EUR. Vybraná náhodná vzorka bola v celkovej sume 1 126 073 727, 38 EUR (čo predstavuje 39,58 % z celkovej sumy deklarováných výdavkov), pričom reálne overené výdavky boli vo výške 607 187 551,86EUR (čo predstavuje 21,34 % z celkovej sumy deklarováných výdavkov).

V rámci vykonaných vládnych auditov bolo celkovo identifikovaných 417 nedostatkov z toho 248 nedostatkov bolo identifikovaných v rámci systémových častí auditov a 169 nedostatkov bolo identifikovaných na jednotlivých operáciách v náhodnej vzorke. Finančný charakter, v rámci overovaných ŽoP na náhodnej vzorke predstavuje celkový finančný objem 31 460 531,94² EUR, čo predstavuje 5,18 % z celkových reálne overených výdavkov.

¹ Akceptovaná miera zostatkovej chybovosti bez nutnosti uplatnenia dodatočných plošných finančných opráv zo strany EK je vo výške 2 % z celových deklarováných výdavkov na EK počas príslušného účtovného roka.

² Uvedená suma neoprávnených výdavkov však nie je konečná, nakoľko je predpoklad, že identifikované neoprávnené výdavky v náhodnej vzorke majú dopad aj na ostatné výdavky projektu, ktoré sa nenachádzali v overovanej vzorke OA.

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad ohľadne vypočítaných celkových mier chybovosti (TER³), resp. celkových zostatkových mier chybovosti (RTER⁴) operačných programov EŠIF a OP potravinovej a základnej materiálnej pomoci za 7. účtovný rok:

Operačný program	TER	RTER
Operačný program Integrovaná Infraštruktúra	7,00 %	0,76 %
Operačný program Ľudské zdroje	5,45 %	5,27 %
Integrovaný regionálny operačný program	4,9992 %	3,94 %
Operačný program Kvalita životného prostredia	1,69 %	1,36 %
Operačný program Efektívna verejná správa	0,16 %	0,15 %
Program cezhraničnej spolupráce SR – ČR	7,04 %	0,39 %
Program cezhraničnej spolupráce SK – AT	0,91 %	0,62 %
Operačný program Technická pomoc	0,01 %	0,0004 %
Program spolupráce INTERACT III	0,00063 %	0,00063 %
Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci	0,00 %	0,00 %
Operačný program Rybné hospodárstvo ⁵	NA	NA

Celková zostatková miera chybovosti pri vyššie uvedených programoch/OP (s výnimkou OP Ľudské zdroje a Integrovaný regionálny OP) nepresiahla akceptovanú hranicu materiality vo výške 2 %, a preto nebolo potrebné zo strany SR aplikovať dodatočnú finančnú opravu za výdavky deklarované na EK počas 7. účtovného roka. V rámci OP Ľudské zdroje a Integrovaný regionálny OP celková zostatková miera chybovosti presiahla akceptovanú hranicu materiality, a preto bolo potrebné aplikovať dodatočnú finančnú opravu s cieľom znížiť celkovú zostatkovú mieru chybovosti na akceptovanú hranicu materiality vo výške 2 %. Za OP Ľudské zdroje bola aplikovaná dodatočná finančná oprava vo výške 25 677 111,07 EUR a za Integrovaný regionálny OP vo výške 5 196 324,82 EUR,

OA na základe výsledkov hodnotenia riadneho fungovania systému riadenia a kontroly a záverov z auditov operácií vydal nasledovné audítorské stanoviská (tzv. hodnotenie, resp. „vysvedčenie“)⁶ za jednotlivé operačné programy:

Operačný program Integrovaná Infraštruktúra:	3 - stanovisko s výhradami (významný vplyv),
Operačný program Ľudské zdroje:	3 - stanovisko s výhradami (významný vplyv),
Integrovaný regionálny operačný program:	3 - stanovisko s výhradami (významný vplyv),
Operačný program Kvalita životného prostredia:	2 - stanovisko s výhradami (obmedzený vplyv),
Operačný program Efektívna verejná správa:	2 - stanovisko s výhradami (obmedzený vplyv),
Program spolupráce INTERREG V-A SR – ČR:	3 - stanovisko s výhradami (významný vplyv),
Program spolupráce INTERREG V-A SK – AT:	2 - stanovisko s výhradami (obmedzený vplyv),
Operačný program Technická pomoc:	2 - stanovisko s výhradami (obmedzený vplyv),
Program spolupráce INTERACT III:	1 - stanovisko bez výhrad,
Operačný program Rybné hospodárstvo:	disclaimer – odmietnutie vydania stanoviska,
Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci:	1 - stanovisko bez výhrad.

V súvislosti s OP Rybné hospodárstvo boli zo strany CO v rámci balíku uistenia (tzv. Assurance package)⁷ predložené EK nulové Účty, keďže počas 7. účtovného roka neboli deklarované žiadne výdavky na Európsku komisiu. Z tohto dôvodu OA odmietol vydať audítorské stanovisko pre tento operačný program.

Vydanie stanoviska s výhradami s významným vplyvom pri OP Integrovaná infraštruktúra, OP Ľudské zdroje, Integrovanom regionálnom operačnom programe a Program spolupráce INTERREG V-A SR – ČR signalizuje potrebu výrazného zlepšenia systémov riadenia a kontroly uvedených operačných programov. Aj vzhľadom na vyššie uvedené vyžaduje EK od príslušných RO okamžité prijatie nápravných opatrení s cieľom eliminovať identifikované riziká a zlepšiť fungovanie riadiacich a kontrolných systémov.

³ TER predstavuje celkovú mieru chybovosti operačného programu, ktorá je vypočítaná na základe identifikovaných neoprávnených výdavkov v náhodnej vzorke.

⁴ RTER predstavuje celkovú zostatkovú mieru chybovosti, ktorá je vypočítaná na základe TER a finančných údajov uvedených v účtoch vypracovaných CO.

⁵ V rámci OP RH neboli počas 7. účtovného roka deklarované žiadne výdavky na Európsku komisiu.

⁶ Audítorské stanovisko môže mať „známku“, resp. hodnotenie od 1 do 4, pričom 1 je najlepšie hodnotenie a 4 najhoršie hodnotenie.

⁷ Balík uistenia predstavuje súbor dokumentov vypracovaných jednotlivými orgánmi členského štátu (vo vzťahu k programu/operačnému programu za relevantný účtovný rok), ktoré sa predkladajú na EK a na základe ktorých si EK vytvorí vlastný záver o riadnom fungovaní systému riadenia a kontroly programu/operačného programu, ako aj o fungovaní jednotlivých orgánov členského štátu.

V súčasnosti prebieha posudzovanie zo strany EK k zaslaným VKS, audítorským stanoviskám a Účtom. Výsledkom posudzovania bude oficiálny list EK s prípadnými pripomienkami/výhradami EK. Niektoré identifikované pripomienky EK môžu znamenať dodatočný finančný dopad z dôvodu potreby prepočtu zostatkovej miery chybovosti a uplatnenia dodatočných finančných opráv, prípadne sa môžu týkať prehodnotenia niektorého audítorského stanoviska. V súčasnosti stále prebieha komunikácia s EK a OA predkladá argumenty a podklady s cieľom eliminovať pochybnosti EK.

Prehľad najzávažnejších identifikovaných nedostatkov v členení podľa operačných programov:

Integrovaný regionálny operačný program

Finančné nedostatky týkajúce sa porušenia VO:

- nedostatočne vykonaná kontrola tým, že nebolo:
 - o identifikované stanovenie diskriminačnej podmienky účasti, nesplnenie podmienok na uzavretie dodatkov k zmluve na výkon stavebného dozoru a nedovolené rozdelenie zákaziek na stavebný dozor, a neidentifikovanie porušenia princípu nediskriminácie a transparentnosti a nesprávne vyhodnotenie ponúk;
 - o preukázané overenie splnenia podmienky účasti osobného postavenia v zmysle ZVO, neidentifikovanie stanovenia podmienky účasti neprimeranej k predmetu zákazky, stanovenie netransparentných požiadaviek;
 - o identifikované porušenie princípu nediskriminácie a transparentnosti podľa ZVO – nedostatočné preukázanie potreby zmeny zmluvy, ktorou došlo k jej podstatnej zmene, posúdenie splnenia podmienok pre predmet zákazky v rozpore s výzvou na predkladanie ponúk, resp. so súťažnými podkladmi a v rozpore s princípom transparentnosti a vyžadovanie dokumentov k technickej špecifikácii predmetu zákazky v rozpore s princípom proporcionality, a spôsobu zadávania zákazky, ktorý narušuje hospodársku súťaž;
 - o identifikované nedovolené rozdelenie zákazky a konflikt záujmov, a neidentifikovanie rozdelenia zákaziek na stavebné práce;
 - o identifikované nesplnenie podmienok účasti úspešným uchádzačom, čím došlo k porušeniu princípu nediskriminácie, a zároveň nebola dodržaná lehota na výkon kontroly VO.

Finančné nedostatky - ostatné:

- nebolo identifikované poskytnutie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia z dôvodu nedostatočného vykonania odborného hodnotenia ŽoNFP;
- nezabezpečenie správneho posúdenia hodnotiacich kritérií.

Nefinančné nedostatky systémové:

- nedostatočné usmernenie odborných hodnotiteľov k posúdeniu oprávnenosti výdavkov;
- nezabezpečený dostatočný audit trail z FK VO a z FK nM a nedostatočne vypracované výstupy z FK VO;
- nedodržanie lehoty na výkon FK VO/O a neinformovanie prijímateľa o nedodržaní lehoty na výkon FK VO/O;
- nezabezpečenie spoľahlivosti databázových údajov predložených OA k definovaniu populácie FK VO/O a následnému výberu vzorky;
- zaslanie návrhov rozhodnutí o ŽoNFP zo strany SO na RO po uplynutí stanovenej lehoty 70 pracovných dní na vydanie rozhodnutia o ŽoNFP, čo malo za následok nevydanie rozhodnutí o ŽoNFP zo strany RO v stanovenej lehote.

Nefinančné nedostatky nesystémové:

- nedostatočne vykonaná FK nM – neidentifikovanie nesúladu nárokových položiek so skutočným stavom;
- nedostatočné overenie hospodárnosti a efektívnosti výdavkov v procese odborného hodnotenia ŽoNFP;
- nedostatočne vykonaná kontrola hodnôt merateľných ukazovateľov vo Výročnej správe o vykonávaní IROP za rok 2020 a nedodržanie lehoty na jej zverejnenie;
- nezaevidovanie resp. oneskorené zaevidovanie dokumentácie do ITMS2014+;
- nevykonanie opätovnej FK VO v dostatočnom rozsahu a deklarovanie výdavkov z VO na EK bez vykonanej následnej ex - post kontroly;
- nezaevidovanie údajov a dokumentov do ITMS2014+ z vykonaných kontrol projektov, FK VO, AO ŽoNFP a MS, resp. ich oneskorené evidovanie;
- nezabezpečenie evidovania dokumentácie k schvaľovaciemu procesu ŽoNFP a dokumentácie z FK VO/O do ITMS2014+ bezodkladne a nesprávna evidencia kontrol dodatkov VO do ITMS2014+;
- nevykonanie sebahodnotenia rizík podvodu v nástroji na sebahodnotenie rizík podvodu;
- nezabezpečenie uhradenia oprávnených výdavkov ZoP najneskôr do 90 kalendárnych dní odo dňa predloženia ŽoP zo strany prijímateľov;

- nedostatočne vykonaná FK VO – neidentifikovanie porušenia ZVO s vplyvom na výsledok VO (úspešný uchádzač nepreukázal splnenie podmienky účasti osobného postavenia v čase predloženia ponuky), neidentifikovanie porušenia ZVO a príručky k procesu VO, ktoré nemajú vplyv na výsledok VO/O.

Operačný program Ľudské zdroje

Finančné nedostatky týkajúce sa porušenia VO:

- nedostatočne vykonaná kontrola tým, že:
 - o nebolo identifikované porušenie finančnej disciplíny keď v rámci indikatívneho prieskumu trhu formou "in house" zákazky, verejný obstarávateľ nevykonal porovnanie obdržaných indikatívnych ponúk rovnakým spôsobom;
 - o nebolo identifikované porušenie princípu nediskriminácie a transparentnosti pri stanovení splnenia podmienok účasti. Verejný obstarávateľ tým, že nezadefinoval požiadavku na predloženie konkrétnych dokumentov na preukázanie splnenia minimálnej požadovanej úrovne v časti požadovaného deklarovania disponibilít (že bude k dispozícii pre zhotoviteľa počas celej doby realizácie stavebných prác) a tiež tým, že podmienkou účasti mohli byť diskriminovaní uchádzači, ktorých interní zamestnanci – odborníci, neboli schopní zabezpečiť svoju disponibilitu počas celej doby trvania zákazky, postupoval v rozpore s princípom transparentnosti a nediskriminácie;
 - o nebolo identifikované uvádzanie konkrétnych stavebných materiálov bez možnosti predloženia ekvivalentu - neidentifikovanie porušenia princípu nediskriminácie a spôsobu zadávania zákazky, ktorý narušuje hospodársku súťaž;
 - o nebol identifikovaný chýbajúci audit trail z posúdenia splnenia podmienok účasti - osobného postavenia podľa § 32 zákona o verejnom obstarávaní ods. 1 komisiou na vyhodnotenie ponúk, neidentifikovanie diskriminačných podmienok (jediný subjekt mohol splniť podmienku účasti a to vzhľadom k databázam, obsahujúcim štatistické informácie, nevyhnutné pre kvalitné a relevantné výsledky prognóz a vzhľadom na už realizované zmluvy o dielo s rovnakým alebo podobným predmetom zákazky) v Oznámení o vyhlásení verejného obstarávania/súťažných podkladoch;
 - o nebolo identifikované nedodržanie postupu zákona o verejnom obstarávaní pri stanovení predpokladanej hodnoty zákazky.

Finančné nedostatky - ostatné:

- nedostatočne vykonaná AFK, tým že:
 - o nebolo identifikované deklarovanie neoprávnených výdavkov (bolo identifikované, že fakturované položky z predmetného súpisu vykonaných prác neboli skutočne dodané vo fakturovanom množstve);
 - o nebolo identifikované deklarovanie neoprávnených výdavkov (daný výdavok nespĺňal podmienky podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, a zároveň neboli dodržané podmienky stanovené v Oznámení o možnosti predkladania žiadostí o poskytovanie finančného príspevku v rámci národného projektu a nesúlad dokladov preukazujúcich dochádzku zamestnanca a nespĺnenie podmienky pre poskytnutie príspevku podľa daného opatrenia tým, že zamestnanec nemal viac ako 50 % jeho fondu mesačného pracovného času prekážku na strane zamestnanca);
 - o nebolo identifikované nepredloženie dokladov preukazujúcich oprávnenosť výdavkov podľa vyzvania a zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku;
 - o nebolo identifikované nezabezpečenie dostatočného vykonania odborného hodnotenia ŽoNFP a nedostatočné vykonanie formálnej kontroly hodnotiaceho hárku odborného hodnotenia ŽoNFP.

Nefinančné nedostatky systémové:

- nevykonanie FK nM v priebehu celej realizácie aktivít projektu a uhradenie záverečnej ŽoP;
- nezabezpečený dostatočný audit trail z kontroly a nedostatočne vypracované výstupy z kontroly;
- nedodržanie lehoty na výkon kontroly a neinformovanie prijímateľa o nedodržaní lehoty na výkon kontroly;
- nedodržanie 90 dňovej lehoty na vyplatenie príspevku prijímateľovi;
- nedodržanie stanovenej lehoty na schválenie výročnej monitorovacej správy;
- nesúlad údajov k merateľným ukazovateľom v ITMS2014+ s príslušnou podkladovou dokumentáciou prijímateľa.

Nefinančné nedostatky ostatné:

- nedostatočne vykonaná FK nM – neidentifikovanie nesúladu nárokováných položiek so skutočným stavom,
- nedostatočné vykonanie odborného hodnotenia ŽoNFP – nedostatočný záznam na preukázanie a zabezpečenie transparentnosti a nezávislosti odborného hodnotenia ŽoNFP,
- nezverejnenie Oznámenia o zmene zmluvy – porušenie zákona č. 343/2015 Z. z
- nedostatočný výkon kontroly výročnej/záverečnej monitorovacej správy,

- nedostatočné vykonanie finančnej kontroly VO - nesúlad medzi Výzvou na predkladanie ponúk a Súťažnými podkladmi,
- neidentifikovanie neoprávnených výdavkov v procese odborného hodnotenia ŽoNFP – nebolo zabezpečené správne posúdenie hodnotiacich kritérií,
- nedostatočné overenie hospodárnosti a efektívnosti výdavkov v procese odborného hodnotenia ŽoNFP.

Operačný program Kvalita životného prostredia

Finančné nedostatky týkajúce sa porušenia VO:

- nedostatočne vykonaná kontrola tým, že nebolo:
 - o identifikované nedovolené rozdelenie zákazky a nedostatočného resp. nepresného vymedzenia predmetu zákazky;
 - o identifikované porušenie princípu rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie hospodárskych subjektov (diskriminačné stanovenie podmienky účasti týkajúcej sa technickej spôsobilosti a technickej špecifikácie);
 - o identifikované neoverenie splnenia podmienok účasti úspešným uchádzačom;
 - o identifikované porušenie princípu transparentnosti (verejný obstarávateľ požadoval v rámci technickej a odbornej spôsobilosti predložiť dokument resp. certifikát na plnenie predmetu zákazky podľa medzinárodne stanovenej normy, avšak daná norma neslúži na certifikačné účely a neobsahuje žiadne certifikačné požiadavky).

Finančné nedostatky - ostatné:

- nedostatočne vykonaná kontrola, tým že:
 - o nebol identifikovaný nesúlad nárokovaných a skutočne dodaných prác/tovarov – neoprávnene nárokované výdavky;
 - o nebol identifikovaný nesúlad pri skutočne realizovaných prácach a fakturovaných prácach – neoprávnene nárokované výdavky;
 - o neboli identifikované neoprávnené výdavky týkajúceho sa interiérového vybavenia, ktoré boli v Príručke k oprávnenosti výdavkov pre OP KŽP definované ako neoprávnené.

Nefinančné nedostatky systémové:

- nedodržanie lehoty na vydanie Rozhodnutia o schválení/neschválení ŽoNFP.

Nefinančné nedostatky:

- nedodržanie lehoty 90 dní na vyplatenie príspevku ŽoP.

Operačný program Integrovaná infraštruktúra

Finančné nedostatky týkajúce sa porušenia VO:

- nedostatočne vykonaná kontrola tým, že nebolo identifikované prijatie ponuky doplnenej novými dokladmi, ktoré neboli súčasťou pôvodnej ponuky, t.j. nesplnenie podmienok účasti zo strany úspešného uchádzača.

Finančné nedostatky ostatné:

- nedostatočne vykonaná AFK ŽoP, tým že neboli:
 - o identifikované neoprávnené výdavky pri mzdových výdavkoch, kde neboli dodržané finančné limity pre priame osobné výdavky stanovené Príručkou k oprávnenosti výdavkov pre národné projekty;
 - o identifikované neoprávnené mzdové výdavky, kde došlo k zahrnutiu časti odvodov za sociálny fond do celkových odvodov zamestnávateľa i napriek tomu, že v zmysle Podmienky oprávnenosti výdavkov „tvorba sociálneho fondu nie je oprávneným výdavkom“.

Nefinančné nedostatky ostatné:

- nedostatočne preukázanie overenia odbornosti odbornej hodnotiteľky a nezachovanie z výberu odbornej hodnotiteľky dostatočný audit trail potvrdzujúci, že splnila všetky požiadavky stanovené výzvou na výber odborných hodnotiteľov;
- neevidovanie a nesprávne evidovanie dokumentácie do ITMS2014+, resp. neevidovanie dokumentácie a údajov priebežne a bezodkladne v ITMS2014+.

Nefinančné nedostatky nesystémové:

- nedodržanie 90-dňovej lehoty na vyplatenie oprávnených výdavkov ŽoP prijímateľovi;
- nedodržanie lehoty a postupov stanovených v SR EŠIF a MP SO v procese konania o ŽoNFP.

Operačný program Technická pomoc

Finančné nedostatky:

- nedostatočne vykonaná AFK ŽoP, pri ktorej neboli identifikované neoprávnené mzdové výdavky deklarované prijímateľom.

Nefinančné nedostatky nesystémové:

- nedostatočne vykonaná finančná kontrola VO, pri ktorej nebolo identifikované nevloženie kompletnej dokumentácie k VO prijímateľom do ITMS2014+;
- neuzatvorenie zmluvy so subdodávateľom na overované VO.

Operačný program EVS

Finančné nedostatky:

- nedostatočné vykonanie AFK ŽoP tým, že:
 - o neboli identifikované neoprávnené nárokové výdavky – zaradenie dovolenky a náhrady mzdy za sprevádzanie rodinného príslušníka do oprávneného pracovného času;
 - o nebolo identifikované zaradenie výdavkov za pandemické ošetrovanie člena rodiny hradené zo strany Sociálnej poisťovne do deklarovaných mzdových výdavkov;
 - o nebolo identifikované prekročenie časového rozsahu 10 hodín týždenne pri zamestnancovi pracujúcom na dohodu o pracovnej činnosti.

Finančné nedostatky systémové:

- prekročenie počtu maximálneho počtu hodín 1 720 na osobu za daný rok pri 2 zamestnancoch.

Nefinančné nedostatky systémové:

- nedodržanie lehoty stanovenej v Systéme riadenia EŠIF, Systéme finančného riadenia, Metodickom pokyne CKO a Manuáli procedúr RO pri finančnej kontrole VO, pri výkone AFK a na poskytnutie finančných prostriedkov prijímateľovi.

Nefinančné nedostatky nesystémové:

- nedostatočne posúdenie opodstatnenosti predĺženia realizácie projektu.

Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci

Nefinančný nedostatok nesystémový:

- nedodržanie lehoty 22 pracovných dní na výkon AFK ŽoP TP a výkazu oprávnených výdavkov.

Program spolupráce INTERACT III

Finančný nedostatok týkajúci sa porušenia VO:

- nedostatočne vykonanie kontroly VO – neidentifikovanie chýbajúcich kritérií a ich váhy na hodnotenie ponúk v žiadosti na predkladanie ponúk.

Program spolupráce INTERREG V-A SK - AT

Finančné nedostatky týkajúce sa porušenia VO:

- nedostatočne vykonaná AFK, tým že:
 - o nebola identifikovaná diskriminačná podmienka účasti vo výzve na predkladanie ponúk. Podmienka sa týkala preukázania technickej a odbornej spôsobilosti uchádzačov, pričom verejných obstarávateľ vyžadoval od uchádzačov predložiť zoznam stavebných prác rovnakého alebo podobného charakteru ako je predmet zákazky za predchádzajúcich 5 rokov od vyhlásenia VO, pričom vo výzve uviedol konkrétne typ stavieb (nemocnice, zdravotnícke alebo sociálne zariadenia). Taktiež vyžadoval od uchádzačov odbornú prax špecializovanú na tento typ zákazky od osôb, ktoré budú plniť zmluvu. Následne bol zistený aj nesúlad vo výške poisťnej sumy vo výzve na predkladanie ponúk, v súťažných podkladoch a v zmluve o dielo.
 - o nebol identifikovaný konflikt záujmov a porušenie pravidiel VO. Vo výzve na predkladanie ponúk neboli špecifikované kritériá na vyhodnotenie ponúk ani ich váha. Prijímateľ zaslal výzvu na predkladanie ponúk uchádzačom, ktorí nie sú oprávnení dodať predmet zákazky. Prijímateľ zaslal výzvu na predkladanie ponúk uchádzačom, medzi ktorými bol identifikovaný konflikt záujmov, resp. majetkové a personálne prepojenie.

Finančné nedostatky systémové:

- neuplatnenie finančnej opravy podľa pokynov na stanovenie finančných korekcií Rozhodnutia EK č. C(2019)3452.

Nefinančné nedostatky systémové:

- nezabezpečenie evidencie, resp. oneskorene evidovanie dokumentácie do ITMS2014+;
- nezabezpečenie dostatočného auditu trailu pri AFK ZDV/ŽoP a kontrole monitorovacích správ a nesprávne vyplnenie kontrolných zoznamov k ZDV/ŽoP;
- nesprávne a nedostatočne vypracované kontrolné zoznamy k AFK VO, nedodržovanie nastavených postupov pri výkone kontroly VO;
- nesprávny postup pri overovaní rizikovosti prostredníctvom systému ARACHNE, resp. nevyužitie systému ARACHNE;
- nedodržanie lehoty na vykonanie AFK ZDV/ŽoP;
- nedostatočne zaznamenanie spôsobu overenia hospodárnosti výdavkov počas odborného hodnotenia, v hodnotiacich hárkoch chýbal popis spôsobu vyhodnotenia hospodárnosti.

Nefinančné nedostatky nesystémové:

- kontrolné zoznamy k overeniu VO a ZDV neboli vypracované dostatočne podrobne, nakoľko pri väčšine otázok bola uvedená len odpoveď „áno“, „nie“, „netýka sa“, resp. „x“ bez bližšej špecifikácie, zároveň kontrolné zoznamy AFK ZDV obsahovali len možnosť odpovede „nie/N/A“. Zistené bolo aj, že kontrolný zoznam na overenie VO neobsahuje otázku k overeniu konfliktu záujmov.

Program spolupráce INTERREG V-A SR – ČR

Finančné nedostatky týkajúce sa porušenia VO:

- nedostatočne vykonaná kontrola tým, že:
 - o nebola identifikovaná podstatná zmena záväzku v zmluve o dielo k verejnej zákazke vytvorením Dodatku č. 1, ktorým došlo k podstatnej zmene doby plnenia diela. Zároveň pri stanovení predpokladanej hodnoty zákazky nevychádzal prijímateľ (obstarávateľ) z aktuálnych trhových cien;
 - o nebolo identifikované zahrnutie hodnoty všetkých plnení do predpokladanej hodnoty verejnej zákazky, ktoré tvorili jeden funkčný celok a boli zadané v časovej súslednosti, resp. neboli zadané verejné zákazky v zodpovedajúcom zákonom režime;
- identifikovanie konfliktu záujmov pri zadávaní zákazky v rámci výkonu auditu operácií na úrovni prijímateľa. Zadané zákazky dodávateľovi prepojeného na hlavného cezhraničného partnera.

Finančné nedostatky - ostatné:

- nedostatočne vykonanie AFK tým, že:
 - o nebolo dostatočne preskúmané dodržanie všetkých podmienok, ktoré musia spĺňať oprávnené výdavky v zmysle príslušnej výzvy a manuálu prípravy a implementácie;
 - o nebolo identifikované nedodanie a rozdiel medzi fakturovaným a skutočne dodaným množstvom tovarov a neidentifikované neoprávnené personálne výdavky z dôvodu prekryvania sa času a za obdobie, kedy sa pracovník priamo aktívne nepodieľal na realizácii aktivít projektu;
 - o nebolo identifikované nedodanie všetkých fakturovaných tovarov a stavebných prác;
 - o neboli identifikované neoprávnené personálne výdavky nad limitovaný rozsah práce maximálne 12 hodín/deň za všetky pracovné úväzky kumulatívne;
 - o nebol identifikovaný nesúlad aktivít realizovaných hlavným cezhraničným partnerom s výzvou na predkladanie ŽoNFP;
 - o neboli identifikované neoprávnené fakturované výdavky za nové zvislé dopravné značenie a za uloženie stavebného odpadu (zeminy, kameniva a asfaltového odpadu).

Finančné nedostatky systémové:

- nedostatočne nastavené postupy pre overovanie dodržiavania českého zákona o verejných zákazkách. V rámci kontroly verejných zákaziek nedochádza k overeniu rizika rozdeľovania zákaziek a správnosti stanovenia predpokladanej hodnoty zákazky, do ktorej sa musí zahrnúť hodnota všetkých plnení, ktoré spolu súvisia.

Nefinančné nedostatky systémové:

- nepreukázanie spôsobu a dostatočnosti overenia/nedostatočný auditorský záznam v rámci AFK zoznamu deklarovaných výdavkov. V kontrolnom zozname sa nenachádzal dostatočný popis z vykonaného overenia hospodárnosti výdavkov;
- nedostatočné uchovávanie dokumentov a oneskorené evidovanie stavu spracovania ŽoNFP/ŽoP oproti skutočnému stavu spracovania doručenej ŽoNFP/ŽoP;
- nedostatočné plnenie opatrení na odstránenie nedostatkov zistených v predchádzajúcom systémovom audite – nedostatočné využívanie systému ITMS2014+ a neaktualizovanie postupov v popise systému riadenia a kontroly v manuáli interných postupov;
- nezabezpečenie dostatočného audit trailu k záverom z hodnotenia ŽoNFP v Infolistoch.

Nefinančné nedostatky nesystémové:

- nedostatočne posúdenie rizík podvodu a nezavedenie účinných a primeraných opatrení proti podvodu.

Operačný program Rybné hospodárstvo

Finančné nedostatky:

- nedostatočne vykonanie AFK tým, že:
 - o v rámci opätovného overenia schvaľovacieho procesu nebolo opätovným overením zistené, že NFP bol poskytnutý nad rámec oprávnenia prijímateľovi, ktorý nesplnil podmienku poskytnutia príspevku ku dňu predloženia ŽoNFP;
 - o opätovným overením nebolo zistené, že výdavky deklarované v ŽoP boli poskytnuté prijímateľovi nad rámec oprávnenia, t. j. bez vykonania AFK obstarávania.

Nefinančné nedostatky systémové:

- pretrvávajúci stav súvisiaceho s nezabezpečením dostatočného počtu administratívnych kapacít;
- nedodržanie procesu AFK obstarávania a AFK ŽoP v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. a nevypracovanie návrhu správy z kontroly;
- AFK bola vykonaná v zmysle nesprávnej príručky k obstarávaniu, nebola identifikovaná neúplnosť výziev na predkladanie cenových ponúk, nesprávne vypracovanie záznamov z prieskumu trhu, nekompletnosť/neplatnosť cenových ponúk, nezverejnenie záznamu z prieskumu trhu, uvedenie nesprávnych odpovedí v KZ AFK obstarávaní, použitie nesprávneho vzoru CKO č. 14
- nezavedenie dostatočne účinných a primeraných opatrení proti podvodom pri zohľadnení identifikovaných rizík a neuchovávanie dostatočnej podpornej dokumentácie k posúdeniu rizík podvodov.

Záver

Auditorské činnosti majú jeden spoločný cieľ, a to je zhodnotiť riadne fungovanie riadiacich a kontrolných systémov na základe overenia ich nastavenia a funkčnosti, odhaliť ich slabé miesta a poskytnúť ucelený obraz o fungovaní organizácie (systémov riadenia a kontroly) vrátane poskytnutia svojich odporúčaní na dosiahnutie skvalitnenia vnútorných štruktúr a zefektívnenia finančného riadenia organizácie.

Na základe vykonanej auditorskej činnosti na rôznych povinných osobách, s rôznymi cieľmi auditov (na základe rizikovej analýzy, plánov a podnetov) konštatujeme, že nastavenie a funkčnosť riadiacich a kontrolných systémov nie je stále dostatočné. Súčasný stav riadiacich a kontrolných systémov naznačuje, že pretrvávajú hrozba rizika opakujúcich sa typov nedostatkov a nedostatočne rýchlej reakcie k prijímaniu adekvátnych nápravných opatrení.

Od riadiacich zamestnancov povinných osôb sa očakáva, že v rámci svojich organizácií zabezpečia vybudovanie silného, funkčného vnútorného riadiaceho a kontrolného systému, ktorý bude generovať minimálny rozsah nedostatkov a chýb. Zároveň sa očakáva, že kvalitne vybudovaný a nastavený vnútorný kontrolný systém organizácie zachytí väčšinu rizík, dokáže ich podrobiť analýze, odhaliť príčiny ich vzniku a prijať adekvátne nápravné opatrenia na zamedzenie tvorby rovnakých, ale aj nových nedostatkov.

Zoznam skratiek

AFK	Administratívna finančná kontrola
AT	Rakúsko
CO	Certifikačný orgán
CRZ	Centrálny register zmlúv
ČR	Česká republika
EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
FKnM	Finančná kontrola na mieste
HH	Hodnotiaci hárok
HP	Horizontálny princíp
IMP	Interný metodický pokyn
INA	Iná národná autorita
KZ	Kontrolné zoznamy
MAS	Miestna akčná skupina
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MP	Metodický pokyn
NAKA	Národná kriminálna agentúra
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OA	Orgán auditu
OH	Odborný hodnotiteľ
OP	Operačný program
OP PaZMP	Operačný program Potravinovej a základnej materiálnej pomoci
PMÚ	Protimonopolný úrad
PS	Program spolupráce
RO	Riadiaci orgán
SAK	Sekcia auditu a kontroly
SO	Sprostredkovateľský orgán
SR	Slovenská republika
VMS	Výročná monitorovacia správa
VO	Verejné obstarávanie
ZVO	Zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok
ŽoP	Žiadosť o platbu